

Qurbonova Qudratoy Xazratqulovna

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti talabasi

Annotatsiya: *Vatan – insonning tugʻilib oʻsgan maskani, uning ildizi va tayanchidir. Uni sevish, asrab-avaylash har bir kishining muqaddas burchi hisoblanadi. “Vatanni sevmoq iymondandir” degan hikmat esa bu tuygʻuning naqadar ulugʻ va muqaddasligini ifodalaydi. Zero, imon egasi boʻlgan inson Vatanini jonidan ortiq koʻradi, uni obod qilish va himoya etishga tayyor turadi. Vatanga boʻlgan muhabbat insonni yuksak fazilatlarga chorlaydi va uni chin maʼnoda komil shaxs etib tarbiyalaydi.*

Kalit soʻz: *Vatan, yurt, qavm, Choʻlpon, Niso surasi, sajdagoh, Mahmudxoʻja Behbudiy*

Vatan inson uchun eng buyuk qadriyatdir, u sajdagoh kabi muqaddasdir. Zero, inson tugʻilib oʻsgan diyori, ota-bobolari yashab oʻtgan zamini, ona allasi jaranglagan maskani, ajdodlar ruhi kezib yurgan tuproq uning hayotidagi eng aziz neʼmatdir.

Qurʻoni karimda Alloh taolo insonni yaratar ekan, uni yurt va qavmlarga ajratganini, bu esa tanishib, bir-birini tan olishi, hamkorlikda yashashi uchun boʻlganini bildiradi.

Paygʻambarimiz sollallohu alayhi vasallam ham Makkadan hijrat qilayotganlarida qalblarida chuqur sogʻinch bilan “Ey Makkam, agar xalqing meni chiqarmaganida edi, men sendan chiqmas edim” degan soʻzlari Vatan naqadar muqaddasligini koʻrsatadi.

Vatan tuygʻusi insonning qonida, qalbida mujassam boʻlib, u oʻzini tanigan lahzadan boshlab Vatanni tanib, uni sevishga odatlanadi. Vatanni sevmoq imondandir, deya hikmatli soʻzlar bilan buyuk allomalarimiz nasihat qilganlar. Chunki Vatan sevgisi aslida insonning Allohga boʻlgan muhabbati, yurtiga va eliga boʻlgan sadoqatining koʻrinishidir. Vatan uchun fidokorlik qilish, uni asrab-avaylash va obod etish eng oliy burchdir.

Islom tarixida ham Vatan tuygʻusi alohida oʻrin tutadi. Paygʻambarimiz sollallohu alayhi vasallamning hadislarida: “Kim oʻz elini sevsa, Alloh ham uni sevadi” mazmunidagi hikmatli soʻzlar rivoyat qilingan. Bu rivoyatlar xalqni yurtini asrash va unga xizmat qilishning naqadar buyuk savob ekanidan darak beradi. Inson oʻzini yurtidan ayro tasavvur qila olmaydi, chunki Vatan uning ruhi, imoni, or-nomusi bilan uygʻunlashib ketadi. Jadid bobolarimiz ham oʻz davrida xalqni uygʻotish, millatni rivojlantirish, Vatan uchun xizmat qilishni eng ulugʻ vazifa deb bilganlar. Mahmudxoʻja Behbudiy “Turkistonning najoti maʼrifatda” deya xalqni ilmga, birlikka chaqirgan. Choʻlpon “Vatan yoki yoʻq” deb hayqirgan, Fitrat “Millatning kelajagi Vatanparvarlikda” deya oʻz qalamini millat dardi uchun qilichdek ishlatgan. Ularning barchasi Vatanni sajdagoh kabi muqaddas bilib, uning ravnaqi uchun jonlarini fido qilganlar.

Mustaqillik biz uchun eng buyuk neʼmat boʻldi. Vatanimiz istiqloлга erishgach, milliy qadriyatlarimiz tiklandi, oʻzligimizga qaytdik. Prezidentimiz hamisha

ta'kidlaydilar: "Vatan biz uchun eng muqaddas makon, uni asrash – ham burchimiz, ham sharafigimizdir." Yana bir nutqlarida: "Yurtimiz tinchligi, xalqimiz farovonligi uchun har birimiz fidoyi bo'lishimiz kerak, Vatan bizni boqiy qiladi" degan so'zlari har bir fuqaroning qalbida vatanparvarlik tuyg'usini yanada kuchaytiradi. Inson o'zining barcha sa'y-harakatini Vatan ravnaqi uchun bag'ishlaganida hayotining mazmunini topadi.

Yurtimiz obodligi uchun xizmat qilish nafaqat dunyo, balki oxirat saodatiga ham eltadi. Chunki hadislarda aytilishicha, "Odamlarga foydali bo'lgan kishi eng yaxshi insondir." Demak, Vatanni obod qilish, xalqiga xizmat qilish ham insonni Alloh nazarida ulug' martabalarga olib chiqadi. Yurtning gullab-yashnashi uchun ilm-fan, ma'rifat, kasb-hunar, halollik va vijdoniy mehnat eng asosiy vositalardir. Jadid bobolarimizning asosiy maqsadi ham xalqni jaholatdan qutqarib, ilm nuriga eltish, Vatanni orqada qolishdan saqlash edi. Ularning fidoyiligi, Vatanga sadoqati bugungi avlod uchun buyuk ibratdir.

Prezidentimizning yana bir so'zlari bor: "Biz yoshlarimizni Vatanga muhabbat ruhida tarbiyalashimiz kerak, chunki ertangi kunimiz, kelajagimiz ularning qo'lida." Bu hikmatli so'zlar bugungi yoshlarga bo'lgan ulkan ishonchdir. Har bir yosh Vatanni sajdagoh kabi muqaddas bilib, uni ardoqlab, uning sha'nini baland tutishi lozim. Vatan uchun xizmat qilish deganda faqat qurol ko'tarib jang qilish emas, balki ilm olish, mehnat qilish, o'z kasbida yetuk bo'lish, el-yurt obodligi uchun harakat qilish ham vatanparvarlikning eng buyuk ko'rinishidir.

Vatan tuyg'usi inson qalbida imon bilan uyg'unlashib ketadi. Nafsini tarbiya qilgan, qalbini poklagan inson Vatanni sevadi, uni asraydi. Qur'onda: "Alloh sizlarga omonatlarni o'z egalariga topshirishni va hukm qilganingizda adolat bilan hukm qilishingizni buyuradi" (Niso surasi) deb marhamat qilinadi. Vatan esa eng buyuk omonatdir, uni asrash har bir fuqaroning zimmasidagi qarzdir. Agar xalq bu omonatni asrasa, yurt tinchligi va barqarorligi mustahkam bo'ladi. Agar beparvolik qilsa, kelajak avlod oldida yuzini yorug' qilolmaydi. Shuning uchun ham buyuk allomalarimiz "Vatan uchun yashash, Vatan uchun o'lish sharafigidir" deya vasiyat qilganlar.

Bugungi kunda mamlakatimizda amalga oshirilayotgan keng ko'lamli islohotlarning barchasi aslida bitta buyuk maqsad – Vatanni yuksaltirishga qaratilgan. Prezidentimizning "Yangi O'zbekiston – xalqimizning orzusi" degan so'zlari ham aslida Vatanni sajdagoh kabi muqaddas bilishning amaliy ifodasidir. Vatan ravnaqi uchun yaratilayotgan imkoniyatlardan oqilona foydalanish, uni yanada obod qilish har birimizning insoniy va imoniy burchimizdir. Shu yo'lda ilmiy izlanish qilmoq, halol mehnat qilmoq, adolatni qo'llamoq, mehr-oqibatli bo'lmoq va Vatanni jon-u dildan sevmok biz uchun eng oliy fazilatdir.

Xulosa qilib aytganda, Vatan sajdagoh kabi muqaddasdir. Unga xizmat qilish ibodat kabi ulug'dir. Vatanni sevmok imondandir, uni asrash esa farzdir. Vatan uchun fidoyilik qilgan inson eng buyuk odamdir. Ajdodlarimiz, jadid bobolarimiz, bugungi yetakchilarimizning hammasi bir haqiqatni uqtiradilar – Vatan bizning or-nomusimiz, sha'nimiz, hayotimiz va kelajagimizdir. Har bir fuqaro qalbida shunday e'tiqod bo'lsa, yurtimiz hech qachon yovuz niyatli kuchlar oldida ojiz bo'lmaydi, abadiy obod va farovon bo'lib qolaveradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Qur'oni karim. – Toshkent: "Hilol-nashr", 2019.
2. Imom al-Buxoriy. Al-Jome' as-Sahih (Sahih al-Buxoriy). – Toshkent: "Movarounnahr", 1997.
3. Imom Muslim. Sahih Muslim. – Qohira: Dar al-Kutub al-Ilmiyya, 2005.
4. Imom at-Termiziy. Sunan at-Termiziy. – Toshkent: "Movarounnahr", 2004.
5. Imom Ahmad ibn Hanbal. Musnad Ahmad. – Bayrut: Dar al-Fikr, 2001.
6. Abu Homid al-G'azzoliy. Ihyo ulum ad-din. – Bayrut: Dar al-Ma'rifa, 2005.
7. Ibn Qayyim al-Jawziyya. Madarij us-salikin. – Qohira: Dar al-Hadith, 2004.
8. Abdulla Avloniy. Turkiy guliston yoxud axloq. – Toshkent: "Fan", 1992.